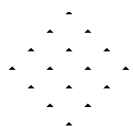

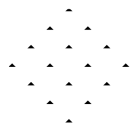

Unia w Mielniku – przywilej Wielkiego Księcia Aleksandra - Tekst łaciński

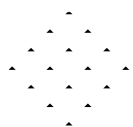
In nomine Domini amen. Optimorum regum et principum praecipuum munus esse solet fulcire titubantia, recreare afflicta, sedare tumultuosa et cuncta redigere ad unionem quandam et tranquillitatem; concordia enim res parvae crescunt, discordia mortalibus est nullum. Tanto tamen hominum nostrorum ac dominiorum dissensus segregatio peior exicialiorque est, quanto magis caeteris feras illas et sanguinarias nationes, orthodoxae fidei immanissimos hostes, tot contentionibus, tot praeliis, tanto labore, tanto etiam periculo, a nostris iugulis, a nostris cervicibus, a templis, ab altaribus propulsare satagimus. Ideoque exploratum compertumque habentes unionem incliti regni Poloniae et magni ducatus Lithvaniae non solum nobis utilem, verum etiam summopere necessariam, unionis autem ipsius, quae maxime in regnis dominiisque quaeritur, congruentior causa est unus, quam multi. Quocirca ille etiam rerum naturae sagacissimus interpres, ubi diutius optimam praestantissimamque regendae ac gubernandae universitatis rationem quaesierat, sic homericis tandem verbis exclamavit: rex unus sit, egregie insinuans, cuncta alia facile unire posse, si diversarum gentium duntaxat rex unus fuerit. Hoc enim pacto diversae nationes, diversa dominia, diversae conditionis status, invicem mutuo bene sentire ad communemque virium conglutinationem, in unum quoddam ac individuum corpus facillime reduci posse. Proinde nos Alexander magnus dux Lithuaniae, Samogithiae, Russiae, Kyowiae etc. dominus et haeres divina favente gratia, matura consideratione praeterita tempora metientes, quando sub divo foelicis recordationis Kazimiro genitore nostro inclitum Poloniae regnum cum magno ducatu Lithvaniae fuisset adunatum, clara experientia vidimus utrumque dominium sub foelici huiusmodi unione et tranquilla pace floruisse et secunda prosperitate administrata fuisse nomenque suum usque ad exterarum mundi nationes circumtulisse, adeo quidem, ut non modo vicinis Christianae Reipublicae inimicis, sed longissimo quoque intervallo avulsis formidabilis terrorique fuerat.

Ideoque matura deliberatione cum praelatis, ducibus, baronibus nostris super hoc praehabita, cognovimus adunationem praefati incliti regni Poloniae cum magno ducatu Lithvaniae non solum utilem, sed necessariam quoque pro foelici utriusque statu fore eamque per consiliarios et oratores nostros, reverendum in Christo patrem dominum Albertum episcopum Vilnensem ac magnificos et generosos Alexandrum Juryowycz castellanum Vilnensem et capitaneum Grodensem, Johannem de Zabrzezye palatinum Troczensem et marschalcum nostri magni ducatus Lithavaniae, Nicolaum Mykolayowycz subpincernam magni ducatus Lithvaniae, capitaneum Byelsczensem, Petrum Olyechnowycz coquinae nostrae magistrum, de nostro expresso et nostrorum praelatorum, ducum, baronum et procerum magni ducatus nostri Lithuaniae assensu cum praeclaris ducibus, baronibus, consiliariis et proceribus regni Poloniae universis iniri, fieri concludendo atque mutuis inscriptionibus iureiurando firmari volumus atque mandavimus per articulos infrascriptos, quorum tenor sequitur in haec verba: Quod licet veteres fuerunt inscriptiones amicitiae et foedera, augmentum et conditionem meliorem promoventia Reipublicae, tam regni Poloniae, quam magni ducatus Lithvaniae, tamen cum aliquid viderentur in eis contineri ab optima et sincera fraternitatis fiducia discrepans, idcirco ob solidiorem communis ac mutuae charitatis fraternae connexionem perpetuam, dominiorum defensionem communem, aeviternam, indubitatam fraternitatis fidem, imprimis vero ad Dei et Salvatoris nostri gloriam et dominiorum nostrorum serenissimae regalis familiae Poloniae dominiorumque utrorumque eorundem ac nobilissimarum Poloniae et Lithvaniae nationum immensi perpetuae honoris diffusionem decus, ornamentum, corroborationem, honorificentiam et claritudinem ac Maiestatis mutuae amplitudinem sempiternam vetres ipsas confoederationes innovare et moderari decrevimus sub articulis infrascriptis:

1. Primum quod regnum Poloniae et magnus ducatus Lithvaniae uniantur et conglutinentur in unum et indivisum ac indifferens corpus, ut sit una gens, unus populus, una fraternitas et communia consilia eidemque corpori perpetuo unum caput, unus rex unusque dominus in loco et tempore assignatis per praesentes et ad electionem convenientes votis communibus eligatur quodque absentium obstantia electio non impediatur et decretum electionis in regno semper sit iuxta consuetudines circa illud ex antiquo servatas. 2. Item quilibet episcopali, palatinali castellanalique dignitate in ipso Ducatu insignitus iuxta locum suum assignatum in eligendo rege perpetuis temporibus votabit et consulet modo et ordine, quo consulent consiliari Regni
3. Item quia corpus quodlibet salubribus remediis conservatur et contrariis rebus prosternitur, sic tam in adversis, quam in prosperis rebus utrobique communi consilio ordinanda sunt et communi similiter auxilio exercenda relevandaque omnia circa corpus et in corpore ipso contingentia. 4. Item in omnibus adversitatibus auxiliis invicem nos utriusque dominii praelati et barones iuvare debemus totis viribus et facultatibus, prout communi consilio expedire videbitur, prospera et adversa tanquam communia reputantes.
5. Item moneta uniformis et aequalis ponderis utrobique, sicut caetera omnia, communi consilio et assensu utriusque dominii debeat institui.
6. Item quaecunque foedera, etiam iuramentis firmata, antea cum quibusdam inita, tamdiu observanda sunt per partem utramque, quamdiu contra iura et commoditates Regni et magni ducatus Lithvaniae nil excedere videbuntur.

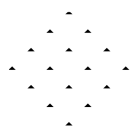

7. Item quilibet denuo in consiliarium vel dignitarium tam spiritualem quam saecularem promotus teneatur iurare regi coronato Poloniae fidem ac mutuarum inscriptionum observationem. 8. Item quicumque capitaneatum vel castrum in administrationem a domino receperit, ille teneatur recipiendo iurare regi, scilicet quod de illo nemini cedet, nisi regi electo et coronato.

9. Item ut omnia, quaecunque nunc pacta fuerint et conclusa, perpetuis temporibus et firmiter et inviolabiliter observentur, iuramentis et inscriptionibus firmentur per singulos consiliarios illius Ducatus atque barones et ex nobilitate praecipuos illudque iuramentum ab illis requisitis fiat, quotiens expedierit.

10. Item qui aetatem discretionis attigerint, si nomine consiliariorum Regni pro iuramento admoniti fuerint, illud praestare teneantur.

11. Item domini serenissimi, domini magni ducis Lithvaniae oratores et consilarii hic praesentes iurabunt et promittent seque obligent omnia pacta servare sub fide et honore et dabunt inscriptiones sub appensis sigillis ad praesentia pacta, quae sub tempore per universos praelates, barones, nobiles at boyaros Lithvaniae firmabuntur litteris, sigillis et iuramentis, cavendo, quia illustrissimus princeps et dominus, dominus Alexander Dei gratia magnus dux Lithvaniae etc., rata et grata habebit omnia hic ordinata, iurata, inscripta et promissa. 12. Item ut una pars alteri sit consilio et auxilio, quod regia maiestas iura et libertates et dignitates et officia utriusque dominii illaesa conservaret, omnia iura, iudicia, consuetudines, praerogativas et libertates singulas constitutionesque iudiciarias, ab olim in hactenus servatas, utriusque dominii salva et salvas conservando. 13. Item quotiens contigerit in coronatione novi regis iura Regni per regem electum confirmari, tunc una etiam omnia iura ducatus Lyhvaniae sub uno contextu debebunt confirmari.

14. Item ut circa omnia iuramenta fienda, tam consiliariorum modernorum, quam futurorum, etiam capitaneorum atque horum, qui ex nobilitate ad praestanda iuramenta venient, praemissorum observatio firmetur fide et honore. 15. Item sit expressum, inscriptum et iuramento firmatum, quod non quaeratur per aliquam partium ullo temporum occasio adversandi et contraveniendi praesentibus pactis neque dismembrandi istius incliti unius corporis praesentibus uniti, compacti et conglutinati. Nos itaque Alexander Dei gratia magnus dux Lithvaniae praefatus etc., considerantes unionem in unum et indivisum ac indifferens corpus incliti regni Poloniae et magni ducatus nostri Lithvaniae, connexionem sempiternam, et cui individuo corpori unum caput, unus rex unusque dominus occurrente vacatione eorundem dominiorum per utriusque domini consiliarios debeat eligi, praesidere et dominari caeterisque multis et laudabilibus utilitatibus et commodis utrique dominio conducentibus in praeinsertis articulis descriptis, non modo ipsis pro eorum futura, verum etiam maxima Reipublicae Christianae tuitione, incremento et conservatione profuturam, imitantesque, ut decens et par est, divorum nostrorum progenitorum et antecessorum vestigia saluberrima, quibus pro defensione fortiori et subsistentia dominiorum eorundem firmiori eam ipsam unionem et connexionem ad effectum deducere, ut ex eorum gestis et factis apparet evidenter, conabantur, eosdem articulos tanquam honestos, honori ac commodo nostris et nostrorum dominiorum plurimum conducibiles, quoad omnes eorum clausulas, capitula et puncta laudavimus, acceptavimus, approbavimus et ratificavimus in eosdemque ex certa nostra scientia et animo bene deliberato, consilio et assensu praelatorum, ducum, baronum, nobilium nostri magni ducatus Lithvaniae accedente consensimus laudamusque, acceptamus, approbamus, ratificamus et consentimus, decernentes ea robur perpetuae firmitatis obtinere, promittentes in fide bona nostra Christiana verbo nostro ducali et sub onere per nos praestiti iuramenti nos et nostros successores unionem, connexionem dominiorum praedictorum, prolis nostrae et nostrorum successorum multiplicatione non obstante, unius domini utrique dominio praesidentia temporibus futuris perpetuo duraturam omniaque et singula praemissa ac etiam in articulis praeinsertis contenta, declarata et expressa inviolabiliter tenere, observare et adimplere cum effectum sine omni dolo et fraude subiicimus et obligamus.

Promittimus insuper, quod omnes praelatos, duces, barones, nobiles, proceres et communitates notabiliores nostri ducatus Lithvaniae conducemus, ut omnia in praesentibus nostris litteris ac in praeinsertis articulis contenta acceptent, approbent, ratificent et confirment eaque ipsi et eorum successores firmiter implere et observare tenentur sub fide, honore et onere praestandi iuramenti, quod singuli praestare et facere tenebuntur et debebunt, litterasque desuper perpetuas eorum sigillis munitas regno Poloniae dabunt realiter et cum effectum ac pro aliis praelatis, ducibus, baronibus, nobilibus, proceribus et communitatibus notabilioribus magni ducatus nostri Lithvaniae nunc absentibus cavebunt et promittent, quod ipsi et eorum successores quantocius et cum primum super praemissis requisiti fuerint, servare omnia praemissa sub fide et honore ac onere praestandi per eos iuramenti, quod tunc praestare tenebuntur, litterasque necessarias eo ordine, ut praefertur, eorum sigillis munitas dare et concedere tenebuntur et debebunt. Harum quibus sigillum nostrum praesentibus est subappensum testimonio litterarum. Actum et datum in Myelnyk sabbato proximo ante beatorum Simonis et Judae apostolorum, anno domini millesimo quingentesimo primo, praesentibus ibidem et ad praemissa consentientibus praelatis, reverendo in Christo patre domino Alberto episcopo Vilnensi necnon magnificis, strenuis et generosis baronibus, consiliariis nostris, Alexandro Juryowycz castellano Vilnensi et capitaneo Grodensi, Johanne de Zabrzezye palatino Troczensi et marsalco magni ducatus Lithvaniae, Georgio Paczowycz, Michaelae duce Hlynensi, marsalco curie nostrae, Nicolao Mykolayowycz subpincerna magni ducatus Lithvaniae et capitaneo Byelszensi, Johanne Mykolayowycz marschalco nostro et tenutario Vilkiensi, Stanislawo Zabrzezinsky marsalco nostro, Alberto Gastolthowycz curiensi nostro, Bartossio Thaborowycz marsalco nostro, Stanislawo Pyethkowycz capitaneo Bresthensi, Georgio Hylynycz marsalco et tenutario nostro Lidensi, Jacobo Dowoynowycz, Johanne Stheczko Drohiciensi, Nyemyra Myelnyczensi capitaneis, Georgio Kosczyeyowycz, Georgio Dowoynowycz tenutario Dolgosthiensi, dignitariis et officialibus nostris, ad praemissa similiter personaliter existentibus et consencientibus. *Akta unii Polski z Litwą, 1385–1791*, wyd. Stanisław Kutrzeba, Władysław Semkowicz, Kraków 1932, nr 82, s. 142–147.